

Білоцерківський національний аграрний університет
Економічний факультет
Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

	<p style="text-align: center;">СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПОХІДНІ ФІНАНСОВІ ІНСТРУМЕНТИ»</p> <p>Галузь знань – 07 «Управління та адміністрування» Спеціальність – 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» Освітня програма – «Фінанси, банківська справа та страхування»</p>
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Компонент освітньої програми:	вибірковий
Кількість кредитів ECTS / загальна кількість годин	3 кредити / 90 годин
Семестр	7
Форма контролю	залік
Мова викладання	українська
<p>Профайл викладача</p> 	<p>Артимонова Ірина Вікторівна Посада: доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування Вчене звання: доцент Науковий ступінь: кандидат економічних наук Робоче місце: навчальний корпус № 4 (пл. Соборна, 8/1), 130 ауд. (кафедра фінансів, банківської справи та страхування). E-mail: Artimonova.Iryna@btsau.edu.ua Зв'язок з викладачем: відповідно до графіку консультацій https://btsau.edu.ua/uk/content/profesorско-vykladackyy-sklad-kafedry-finansiv-bankivskoyi-spravy-ta-strahuvannya</p>
Опис дисципліни	<p>Вивчення навчальної дисципліни «Похідні фінансові інструменти» передбачає отримання студентами знань з прагматичних аспектів управління фінансовими ресурсами, функціонування та аналізу фінансового ринку, а також теоретичних і прикладних знань щодо використання похідних фінансових інструментів (деривативів) для перерозподілу ризику та інвестиційного капіталу. Завдання дисципліни полягає у формуванні у студентів комплексу компетенцій, достатніх для початку роботи на первинних посадах, які передбачають роботу з похідними фінансовими інструментами, розробку комбінованих інвестиційних стратегій у відповідності до потреб фінансового ринку і компаній та їх практичної реалізації. Дисципліна призначена для студентів економічних спеціальностей, яка враховує галузеві особливості підготовки фахівців спеціальності «Фінанси, банківська</p>

	справа та страхування» та охоплює коло професійних інтересів фахівців з фінансів і кредиту, корпоративного управління, управління активами, біржових операцій, управління ризиками, фінансового інжинірингу.
Передумови для вивчення дисципліни	Вибіркова навчальна дисципліна «Похідні фінансові інструменти» базується на знаннях отриманих з таких навчальних дисциплін як «Фінанси», «Інвестування», «Фінансовий ринок», «Фінанси підприємств».
Мета вивчення дисципліни	Метою вивчення навчальної дисципліни «Похідні фінансові інструменти» є вивчення теоретико-методичних засад та формування практичних навичок з оцінки і використання похідних фінансових інструментів (деривативів) при прийнятті інвестиційних рішень і в процесі управління інвестиціями.
Формат дисципліни	Для денної форми навчання дисципліна викладається в очному форматі із застосуванням мультимедійних засобів. У разі дистанційного і змішаного навчання використовуються навчальна платформа Moodle Білоцерківського НАУ, онлайн-платформи Zoom, Google Meet, e-mail, мобільні додатки Viber, Telegram, Whats App. Студенти отримують індивідуальні консультації у засвоєнні навчального матеріалу.
Очікувані результати навчання	<p>ПР02.1. Володіти базовими знаннями щодо сутності та ознак похідних фінансових інструментів і їх видів, оперувати понятійно-категоріальним апаратом у сфері торгівлі деривативами на фондовому ринку.</p> <p>ПР02.2. Знати фундаментальні принципи організації і функціонування ринку похідних фінансових інструментів та розуміти порядок випуску та обігу деривативів.</p> <p>ПР04.1. Знати структурні та функціональні аспекти обігу форвардних і ф'ючерсних контрактів, а також організацію та функціонування ринку опціонних контрактів.</p> <p>ПР04.2. Розуміти механізм функціонування гарантійної системи деривативів та оцінювати ризики сучасного ринку похідних фінансових інструментів.</p> <p>ПР04.3. Знати функціональний механізм і сфери застосування контрактів своп і кредитних деривативів.</p> <p>ПР05.1. Володіти методичним інструментарієм оцінювання ефективності використання похідних фінансових інструментів.</p> <p>ПР05.2. Використовувати принципи та механізм оптимізації вибору базових активів похідних фінансових інструментів враховуючи кон'юнктуру фінансового ринку.</p> <p>ПР11.1. Володіти методичним інструментарієм здійснення аналізу вартості деривативів за сучасних тенденцій та процесів на біржовому ринку для аналітичного обґрунтування управлінських рішень.</p> <p>ПР11.2. Мати базові й структуровані знання щодо здійснення вибору стратегій хеджування в залежності від цілей учасника ринку та наявних інструментів.</p> <p>ПР07.1. Знати правові основи регулювання ринку похідних фінансових інструментів, методи їх оцінки.</p>
Структура курсу	<p>Змістовий модуль 1. Теоретичні засади функціонування ринку похідних фінансових інструментів</p> <p>Тема 1.1. Теоретико-організаційні основи використання похідних фінансових інструментів</p>

	<p>Тема 1.2. Форвардні та ф'ючерсні контракти Тема 1.3. Хеджування, спекуляція лінійними деривативами та їх оцінка Тема 1.4. Особливості опціонів та їх оцінка</p> <p>Змістовий модуль 2. Особливості використання деривативів Тема 2.1. Волатильність і коефіцієнти чутливості опціонів та інших деривативів Тема 2.2. Свопи та екзотичні деривативи Тема 2.3. Ризики та гарантійна система ринку деривативів Тема 2.4. Інформаційно-технічне забезпечення торгівлі деривативами</p>																																												
Методи навчання	<p>Під час лекційного курсу застосовуються слайдові презентації у програмі Microsoft Office PowerPoint, ілюстративно-роздатковий матеріал, дискусійне обговорення проблемних питань.</p> <p>Практичні заняття проводяться з використанням презентацій, кейс-методів (аналіз конкретних ситуацій), мозкових атак, виконанням різних типів розрахункових завдань як індивідуальних так і в мінігрупах.</p> <p>При виконанні індивідуальних науково-дослідних завдань (написанні есе та підготовці презентацій), а також при виконанні самостійної роботи використовується дослідницький метод із затвердженням план-проспектом та додержання вимог академічної доброчесності.</p>																																												
Види контролю та критерії оцінювання	<p>Поточний контроль: активність під час дискусії на лекційних заняттях, усне опитування, перевірка виконання практичних завдань (розрахункових, ситуаційних, доповідей, презентацій), завдань для самостійної роботи, індивідуального навчально-дослідного завдання. Модульний контроль проводиться у формі модульної контрольної роботи.</p> <p style="text-align: center;">Розподіл балів, що присвоюється здобувачам вищої освіти за підсумкового контролю «залік»</p> <table border="1" data-bbox="555 1240 1457 1397"> <thead> <tr> <th>Види робіт</th> <th>Лекції</th> <th>Практичні заняття</th> <th>Самостійна робота</th> <th>Модульний контроль</th> <th>ІНДЗ</th> <th>Загальний бал</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Максимально можлива кількість балів</td> <td>10</td> <td>30</td> <td>10</td> <td>40</td> <td>10</td> <td>100</td> </tr> </tbody> </table> <p style="text-align: center;">Шкала оцінювання успішності здобувачів вищої освіти</p> <table border="1" data-bbox="549 1451 1525 1816"> <thead> <tr> <th rowspan="2">За 100-бальною шкалою</th> <th rowspan="2">За шкалою ECTS</th> <th colspan="2">За національною шкалою</th> </tr> <tr> <th>іспит</th> <th>залік</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>90–100</td> <td>A</td> <td>Відмінно</td> <td rowspan="4">Зараховано</td> </tr> <tr> <td>82–89</td> <td>B</td> <td>Добре</td> </tr> <tr> <td>75–81</td> <td>C</td> <td rowspan="2">Задовільно</td> </tr> <tr> <td>64–74</td> <td>D</td> </tr> <tr> <td>60–63</td> <td>E</td> <td colspan="2">Незадовільно (не зараховано) з можливістю повторного складання</td> </tr> <tr> <td>35–59</td> <td>FX</td> <td colspan="2">Незадовільно (не зараховано) з обов'язковим повторним вивченням</td> </tr> <tr> <td>1–34</td> <td>F</td> <td colspan="2"></td> </tr> </tbody> </table>	Види робіт	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Модульний контроль	ІНДЗ	Загальний бал	Максимально можлива кількість балів	10	30	10	40	10	100	За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS	За національною шкалою		іспит	залік	90–100	A	Відмінно	Зараховано	82–89	B	Добре	75–81	C	Задовільно	64–74	D	60–63	E	Незадовільно (не зараховано) з можливістю повторного складання		35–59	FX	Незадовільно (не зараховано) з обов'язковим повторним вивченням		1–34	F		
Види робіт	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Модульний контроль	ІНДЗ	Загальний бал																																							
Максимально можлива кількість балів	10	30	10	40	10	100																																							
За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS	За національною шкалою																																											
		іспит	залік																																										
90–100	A	Відмінно	Зараховано																																										
82–89	B	Добре																																											
75–81	C	Задовільно																																											
64–74	D																																												
60–63	E	Незадовільно (не зараховано) з можливістю повторного складання																																											
35–59	FX	Незадовільно (не зараховано) з обов'язковим повторним вивченням																																											
1–34	F																																												
Політика	<p>Політика щодо академічної доброчесності: очікується, що письмові роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента (списування, відсутність посилань на використані джерела, фабрикація, фальсифікація, обман) є підставою</p>																																												

	<p>для її незарахування викладачем.</p> <p>Політика щодо відвідування занять: очікується, що студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. Відпрацювання пропущених занять згідно графіку консультацій викладача. За об'єктивних причин навчання може відбуватись в он-лайн режимі.</p> <p>Політика щодо дедлайнів і перескладання: студенти мають дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт.</p> <p>Політика щодо виконання завдань: позитивно оцінюється відповідальність, старанність, креативність.</p> <p>Політика оцінювання: засоби та критерії оцінювання прописані в робочій програмі дисципліни, розміщеної на платформі Е-навчання Білоцерківського НАУ (Moodle).</p>
<p>Рекомендовані джерела інформації</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Зайцев О. В. Основи фінансового інструментарію : підручник / О. В. Зайцев. Суми : Сумський державний університет, 2016. 523 с. 2. Базилевич В., Шелудько В. Вірченко В. та ін. Фондовий ринок: підручник / за ред. В. Базилевича. Київ: Знання, 2015. 621 с. 3. Мацук З.А. Фінансові послуги на ринку цінних паперів України: теорія та практика : монографія. Київ : КНЕУ. 2018. 367 с. 4. Солодка О. О. Похідні фінансові інструменти: функціональні механізми та суперечності використання в Україні : монографія. Київ: Кондор-Видавництво, 2016. 432 с. 5. Величкін В. О., Тимошенко М. В. Фінансовий інжиніринг : навчальний посібник. Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2019. 124 с. 6. Lukianov V. S. Derivative financial instruments as a product of financial engineering / V. S. Lukianov // Actual Problems of Economics. 2016. № 153 (3). P. 431-437. 7. Trencaa A. M. The assessment of market risk in the context of the current financial crisis / A. M. Trencaa // Procedia Economics and Finance. – 2015. – Vol. 32. P. 1391–1406. 8. Bobriková M. Financial engineering with options and its implementation for issuing of new financial innovations/ M. Bobrikova, N. Harcarikova // Montenegrin Journal of Economics. – 2017. – 13 (3). – P. 7–18.